

**ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ЧРЕЗ
ДИРЕКЦИЯ
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ**

ДОКЛАД

**от Мариета Неделчева – съдия в Специализирания наказателен
съд**

За времето от 09-10.11.2021 г. се проведе 30-та среща на Мрежата за разследване и наказателно преследване на престъпленията против човечеството, геноцид и военни престъпления (Мрежата за геноцид). На 09.11.2021 г. участвах онлайн в тази среща в качеството си на контактна точка по въпросите на престъпленията срещу човечеството, военните престъпления и геноцид в Националната координационна система на Република България в Евроджъст.

Срещата се проведе под Председателството на Словения на Съвета на ЕС и в нея взеха участие онлайн повече от 160 участника – представители на 26 държави членки в ЕС и 5 наблюдаващи държави (Англия, Норвегия, Швейцария, Канада и САЩ). В срещата участвах и представители на Европейската комисия, Евроджъст, Европол и различни неправителствени организации имащи отношение към документирането и преследването на извършителите на най-тежките международни престъпления.

Срещата започна на 09.11.2021 г. с поздравления от представителя на Словения в Мрежата за геноцид. Той подчерта голямото значение, което Мрежата има като форум от практики за обмен на информация, улесняване на сътрудничеството и подобряване на националните разследвания в борбата против безнаказаността на престъпленията геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления.

Членовете на Мрежата за геноцид отбелязаха предизвикателствата, които са срещнали при организирането на 30-тата среща поради ограниченията наложени от Ковид пандемията и изрази своята благодарност на представителите на Словенското председателство на Съвета на ЕС и Секретариата на Мрежата за

организиране на събитието, за първи път в хибридна форма (60 от участниците в срещата участваха лично като бяха настанени в зала в сградата на Евроджъст в гр.Хага, Нидерландия и 100 от участниците, включително и аз, участваха онлайн).

По време на срещата Мрежата предостави статут на асоцииран член на Мрежата на Независимия механизъм за разследване на Мианмар на Обединените нации, който предоставя възможност за сътрудничество с националните власти.

Фокусът на срещата по време на откритото заседание бе насочен към сътрудничеството на националните власти с Прокуратурата към Международния наказателен съд (Prosecutor of the International Criminal Court) и механизмите за разследване на Обединените нации, а именно:

-Международния безпристрастен и независим механизъм за сътрудничество при разследването и преследването на лица отговорни за най-сериозните престъпления съгласно Международното право извършени с Сирийската Арабска република от март 2011 г. (the International, Impartial and Independent Mechanism)

-Разследващия екип за насърчаване на отчетността за престъпленията извършени от Даеш/ИДИЛ (The Investigative Team to Promote Accountability for Crimes Committed by Dae'esh/ISIL (UNITAD))

-Независимия механизъм за разследване на Мианмар на Обединените нации (the Independant Investigative Mechanism for Myanmar (ИММ)).

Презентациите, направени по темата, представиха различни начини, посредством които Прокуратурата към МНС и механизмите за разследване на Обединените нации могат да подпомагат националните разследвания и преследвания на основните международни престъпления и обратното, възможността за националните власти да подпомагат посочените по-горе международни институции при изпълнение на техните задължения и прилагане на принципа на допълването.

Ръководителят на Прокуратурата към Международния наказателен съд – г-н Карим Кхан сподели виждането на членовете на прокуратурата по отношение на сътрудничеството с националните власти. Същият подчерта, че в Преамбюла на Римския статут е посочено, че ефективното преследване на основните международни престъпления изисква прилагане на мерки на национално ниво и ефективно международно сътрудничество. В тази връзка членовете на Мрежата споделиха своят позитивен опит, когато са получили помощ от Прокуратурата при Международния наказателен съд и посочиха

изградени добри практики на национално ниво за отговор на молбите за сътрудничество, получавани от тази прокуратура.

Специалният съветник и ръководител на Разследващия екип за насърчаване на отчетността за престъпленията извършени от Даеш/ИДИЛ (UNITAD) - г-н Кристиан Рихтер, представи в презентацията си помощта, която е предоставена от този механизъм за разследване на националните власти във връзка с търсене на отговорност на членовете на ИДИЛ за извършените от тях престъпления. Същият подчерта иновативните действия по разследването, които са предприети от разследващия екип, за да бъде изградена подходяща база за доказателства. Тези действия предимно включват употребата на доказателства от бойното поле, дигиталното им документиране, анализ на местопрестъпленията посредством виртуална реконструкция, ексхумация на масови гробове, както и използването на изкуствен интелект, за да идентифицира относимата информация. Подчертана бе важната роля, която този механизъм за разследване играе при национални разследвания по отношение на чуждестранните терористи бойци.

По време на срещата бе представена и презентация от г-жа Катрин Марчи, ръководител на Международния, безпристрастен и независим механизъм за сътрудничество при разследването и преследването на лица отговорни за най-сериозните престъпления извършени в Сирийската Арабска република от март 2011 г. Същата представи извършваните кумулативни разследвания и преследвания на извършителите на терористични действия и на основните международни престъпления в работата на Механизма. Г-жа Марчи сподели с аудиторията и извършваните проактивни действия от Механизма, насочени към създаване на различни аналитични продукти (модули за доказателства, аналитични и правни доклади).

Г-н Николас Коумжиян, ръководител на Независимия механизъм за разследване на Мианмар, сподели с аудиторията за трудностите, които изпитват при работа си, тъй като правителството на Мианмар не оказва съдействие. Същият подчерта необходимостта от сътрудничество между държавите с цел установяване и срещата със свидетели в рамките на лично интервю.

Членовете на Мрежата за геноцид изразиха своята благодарност за получения детайлен доклад за развитието на действията извършвани от Международната платформа за отчетност за Беларус, създадена от коалиция от независими белоруски и международни неправителствени организации, които имат за цел да събират доказателства за тежките

нарушения на човешките права, в това число изтезания извършени от белоруските власти в контекста на президентските избори през 2020 г.

На срещата бе представена дейността на Секретариата на Мрежата и бяха обсъдени и други административни дейности. Беше представена и извършената дейност във връзка с инициативата за създаването на Договор за международно правно сътрудничество за екстрадицията на лица за най-сериозните международни престъпления. Съобщено беше, че датите за неформални консултации ще се проведат на 29-30.11.2021 г. онлайн.

Бе подчертана също нуждата от провеждането на регулярни срещи на Мрежата за геноцид. Членовете на Мрежата и участниците със статут на наблюдатели подчертаха необходимостта от дискутирането на дела и споделянето на опит и добри практики при условията на конфиденциална среда при закрити врата.

СЪДИЯ:

/М.Неделчева/